

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלו"ץ רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלו"ץ רבי חיים פינטו זיע"א

פרשת
כי תצא

י"ד אלול
תשע"ח

935

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:38 | 6:53 | 6:47 | 6:57

מוצאי שבת 7:49 | 7:51 | 7:52 | 7:50

רבינו תם 8:28 | 8:29 | 8:30 | 8:28

הילולא דצדיקיא

י' - רבי מרדכי בירדוגו

טו - רבי עמרם בן דיוואן

טז - רבי משה פארדו

יז - רבי שלמה חיים פערלאוו

יח - רבי עבדאללה סומך

יט - רבי בכור אהרון אלנקווה

כ - רבי אליהו לאפיאן

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

משכיל לדוד

הצלחה בחינוך נעוצה בדוגמא אישית

ימות חייב."

כמובן שאם הבן הגיע לשחיתות כה נוראה, אין ספק שההורים הם האשמים בכך וקולר תלוי בצווארם, לפי שאם היו משכילים לחנכו כבר מקטנותו בדרך טובה וישרה, בדרך התורה והמצוות, בוודאי שלא היה מגיע לידי ירידה כה קשה ברוחניות - לבחור לו חיי הוללות והפקרות. וכמאמר הכתוב (משלי כב, ו) "חונך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה".

וכבר כתבו חכמי המוסר שאישיות ההורים והדוגמא שהם מעניקים לילדיהם נותנת תרומה מכרעת בחינוך הילדים. ומצאתי בספרי החסידים על מאמר הגמרא (יבמות קיד, א) "אמור ואמרת" להזהיר גדולים על הקטנים, שהמילה "להזהיר" היא מלשון "זוהר" דהיינו שחובתם של ההורים להקרין על הילדים מזהר מעשיהם, ולהשפיע עליהם שפע טללי אורות מזהירים כזוהר הרקיע שיראו ויטילו מוסר לדעת מה חובתו של האדם בעולמו, ובמה צריך הוא לשים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו.

ככדי להיות מחנך טוב ולהורות את בניו ובני ביתו דרך ה', אין צורך להרבות במילים כי העיקר הוא הדוגמא האישית. כשילד רואה את אביו מתנהג כיאות והולך בדרכי המוסר והמידות הטובות, הרי אין לך חינוך טוב מזה.

אולם מה נואלו אותם הורים אשר אין פיהם ומעשיהם עולים בקנה אחד. הם דורשים מבנם הנהגה מסוימת, בעוד הם עצמם פועלים בניגוד הגמור לכך. וכמובן שלא ייתכן שהורים כאלו יצליחו לחנך את בניהם ולא יעילו להם כל גערותיהם על הילדים בניסיון לשפר את מעשיהם, כי קושי עורפם של הילדים תעמוד בכח איתנים ולא תיכנע לעולם. ובצדק! באיזו זכות הורה דורש מילדיו לעשות דבר מסוים כאשר הוא בעצמו עושה את ההיפך הגמור ממנו?!

ואם ההורים אכן השכילו לחנך את הבנים בקטנותם, אזי גם כשיגדלו יהיה בכוחם להשפיע עליהם ולכוון אותם אל הדרך הישרה. אולם אם מקטנותם נתנו להם ההורים פורקן להתנהג כטוב בעיניהם ולעשות ככל העולה על רוחם, ורק כשגדלו הנערים גילו ההורים לתדהמתם כי פירות ביאושים צמחו להם ומעתה הם מעוניינים לחנך ולהדריך אותם בדרך הראויה - בוודאי שאיחרו את המועד וכבר לא יעלה הדבר בידם. כי אם מקטנות לא התרגל הילד לקבל את מרות הוריו, מדוע שעתה כן יתרצה לשמוע להם ולסור למרותם?! וכבר אמרו חז"ל (תמיד לב, א) איזהו חכם הרואה את הנולד.

"כי יהיה לאיש בן סורר ומורה" (דברים כא, יח)

אמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין עא, א) בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות, ולמה נכתב - דרוש וקבל שכר, עד כאן.

ודברי חז"ל הללו צריכים ביאור והבנה. לכאורה אמרו חז"ל (אבות א, יז) לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. אם אין כאן הלכה למעשה ולעולם לא יגיע דין זה לידנו להוציאו לפועל, לשם מה צריך לדרוש אותו, מהי התכלית בכך?

כדי להבהיר זאת נקדים לברר מעט את חומרת עווננו של בן סורר ומורה. מדוע באמת גדול עווננו מנשוא עד שאמרו חז"ל (סנהדרין עב, א) שנידון הוא על שם סופו? לפי שירדה תורה לסוף דעתו של בן סורר ומורה, שלבסוף מגמר נכסי אביו ומבקש לימודו ואינו מוצא, ויוצא לפרשת דרכים ומלסטם את הבריות, לכן אמרה תורה מוטב ימות זכאי ואל ימות חייב, עד כאן לשון הגמרא. והדבר תמוה מאוד, וכי מחמת שאכל יותר מכפי הרגלו - תרטימא בשר ושתה חצי לוג יין, אזי כבר בטוחה התורה שכשיגדל יצא לתרבות רעה עד שילסטם את הבריות? האם אכילת בשר ושתיית יין מרובה עלולה להביא את האדם לשחיתות כה נוראה? מדוע אם כן החמירה בו התורה כל כך, וגמרה אומר להמיתו בסקילה?

ובספר 'משנת אהרן' עמד בזה, והביא את דברי הרמב"ן וזה לשונו - לפי שהוא זולל וסובא ועובר על מה שנצטוונו (ויקרא יט, ב) "קדושים תהיו" נאמר עוד (דברים יג, ה) "ואתו תעבדו ובו תדבקו", שנצטוונו לדעת את ה' בכל דרכינו. וזולל וסובא לא ידע את דרך ה', עד כאן לשונו. דהיינו שאין התורה מקפדת בדווקא על הבשר שאכל והיין ששתה - אלא שמעשיו מוכיחים עליו שהוא פרש מדרך ה' שהיא דרך התורה, ובחר לו דרך חדשה של שחיתות והוללות. וידעה התורה שאם ימשיך בדרך הזו בוודאי שישחית דרכו כשיגדל וילסטם את הבריות וירצח נפשות ואם כן מוטב לו שימות זכאי ולא חייב.

וזה לשון ה"אבן עזרא" - "זולל" הוא בשר, וזהו שם כולל לכל מה שתאוה נפשו. "סובא" מרבה לשתות ומשתכר, והנה זה כמו אפיקורס כי לא יבקש חיי עולם הזה כי אם להתענג בכל מיני מאכל ומשתה, עד כאן לשונו.

הרי לנו שעיקר חטאו בזה שתפס לו את דרך הנאות העולם ותאוותיו כדרך עיקרית בחיים, לפי שאוהב הוא את חיי הפורקן ורוצה לחיות חיי חופשיות ללא כל מגבלות ומעצורים. וכמובן שהתורה אוסרת זאת כי אומנם מותר לו לאדם להשתמש בהנאות העולם - אך באופן קצוב ומדוד ובתנאי שכל מטרותו היא לתכלית הרצויה. כשהוא אוכל ושותה יכוון בדעתו שגופו יהיה בריא וחזק לעבודת ה' יתברך. וכשהוא עולה על יצועו לישון כוונתו תהא לאגור כוחות חדשים ולקום בבוקר כארי לעבודת בוראו.

אולם אותו בן סורר ומורה לקח לו את תענוגות החיים כמטרה ותכלית, וביקש לו את חיי העולם הזה רק כדי להתענג ולהסתאב בהנאות העולם ולשקוע בתוכם וזוהי שאיפתו. וירדה התורה לסוף דעתו שאם לא ישיג את מבוקשו מיידית, אזי יהא מוכן הוא אף לרצוח נפשות כדי להשיג את רצונותיו ותאוותיו ולכן "מוטב ימות זכאי ואל

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ואז נתגלתה הדליפה בגז

באחת הפעמים שבהן שהיתי בניו יורק, הייתי זקוק לסכום כסף גדול מאד עבור צרכי צדקה.

בהשגחה פרטית, בא לפניי באותו הזמן מר קאדי הי"ו, שהינו יהודי יקר ונדיב לב שבכל פעם שאני מבקש ממנו טובה - הוא ממחר למלאה ללא היסוס.

בבואו לפניי באותה שעה, עלה בדעתי לבקש ממנו גם הפעם שיואיל לתרום מכספו את סכום הכסף שהייתי זקוק לו לצרכי צדקה. ולמרות שמדובר היה בסכום גדול מאד, מר קאדי נענה בחיוב לבקשתי וגם בפעם הזו לא השיב את פניי ריקם.

אולם אני חפצתי שמר קאדי יתרום את סכום הכסף מרצונו האישי, מתוך לבו, ולא מתוך הרגשה של כפייה חס ושלום או מתוך הרגשה של עשיית טובה, ועל כן נשאתי תפילה קצרה לריבון העולמים שינחני בדרך הנכונה וייתן בפי את המילים המתאימות לומר לו.

ברוך ה' זכיתי, ומיד תפילתי נענתה.

בהיותו אצלי סיפר לי מר קאדי על ביתו החדש שהוא בנה, וביקש את ברכת בזכות אבותיי שלא יאונה לו כל רע, שלא תשרה בבית עין הרע ושכניסתו ויישובו בביתו יהיו בשעה טובה ומוצלחת.

כמענה לבקשתו אמרתי לו שלא ייכנס עדיין לגור בבית, אלא יבדוק לפני כן היטב את תעלות הגז בדירה.

מר קאדי שמע את דבריי, אמר מיד: "כבוד הרב, בדקתי הכל. מערכת הגז בבית נמצאה בנויה על הצד הטוב ביותר".

אך אני התעקשתי: "אל תיכנס עדיין לגור בבית. חפור שוב במחילות ובתעלות, ובדוק

את מערכת הגז".

כשראה מר קאדי את התעקשותי הרבה בעניין, הוא נענה לדבריי ואמר: "בסדר. אעשה כל מה שהרב אומר לי לעשות".

כעבור יומיים הופיע אצלי מר קאדי שוב כשהוא נרגש ונפעם: "כבוד הרב, אין בפי מילים להודות לך. אם לא הייתי בודק שוב את כל תעלות הגז כפי שיעצת לי - כל הבית היה מתפוצץ! בבדיקה הראשונית שערכתי מערכת הגז נראתה תקינה, אך לאחר שהרב הורה לי לבדוק שוב - הזמנתי מהנדסים אחרים עם ציוד אלקטרוני משוכלל יותר, והם בדקו את המערכת עוד יותר ביסודיות, ולבסוף מצאו נזילה של גז בצינור מתחת לאדמה. אילו לא היינו מגלים את הנזילה בזמן, הייתה נשקפת סכנה לדירה כולה ולבני הבית שעתידיים היו לגור בה".

הרמתי ידי לשמים והודיתי לקב"ה על שהדריך אותי, ועל ששם בפי את המילים הנכונות אשר הצילו את מר קאדי ובני משפחתו מסכנה.

לאחר הצלה זו ביקש מר קאדי להכיר טובה לבוראו, ותרום לצדקה בלב שלם ומרצונו האישי את סכום הכסף שביקשתי ממנו מתחילה.

על מעשה זה ניתן לומר שכאשר אדם זקוק לסייעתא דשמיא, מוכרח הוא שהקב"ה יזמן לו את מבוקשו. לקב"ה ישנן אלפי דרכים לסייע לבני האדם, וכל שעלינו לעשות הוא לפנות אליו ולבקש את סיועו.

כך ארע עימי במעשה זה. כיון שזקקתי לסיוע משמים כדי לגרום למר קאדי לתרום מרצונו את סכום הכסף לצדקה, הסיוע המיוחל נשלח אליי וזכיתי ליעץ לו עצה מועילה בענייני.

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "רני עקרה לא ילדה" (ישעיה נ"ד)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות של נחמה שמפטירין

החל משבת שאחרי תשעה באב.

ולמנהג בני אשכנז, ממשיכים בפרק הבא "עניה סוערה לא נחמה".

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

אסור לו לגלות

אם נעשה דבר שלא כהוגן, ובא ראובן ושאל לשמעון, מי עשה את הדבר הזה? אפילו אם הוא מבין, שראובן חושד אותו בזה, אסור לו לגלות מי עשה את הדבר, אפילו אם ראה בעצמו, רק ישיב "אני לא עשיתי את הדבר".

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

מי צריך להקפיד ביותר על איסור שעטנז?

"לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו" (דברים כב, יא)

איסור לבישת שעטנז הוא מהמצוות שאין לנו בהן הסבר הגיוני, ועם כל זאת, טעם נורא כותב 'החזקוני': שבשל קרבנם המפורסם של קין והבל, שבו הביא קין קליות זרע פשתן, ואילו הבל הביא מבכורות צאנו, ולפי שבאה תקלה על ידי שניהם נאסרו להיות בבית אחת".

ובזוהר הק' מובא עוד, שעד היום השפעת מעשהו של קין קיימת עולם, ומי שלובש כלאים מתעוררת עליו אותו רוח ומזיקתו. זוהי רוח של 'שטן עז' - שעטנז, כי השעטנז גרם רציחה בעולם!

מלבד עצם האיסור שבו, לבישת שעטנז אף גורמת לדינים קשים על האדם, ואף ביום הכיפורים, אשר אין השטן מקטרג בו - בכוחו של השטן לקטרג על הלושב שעטנז.

ענין זה מבואר בדברי רבינו יהונתן איבשיץ זצ"ל, המסביר את מה שכתב ה'טור' (הלכות יוה"כ סימן תר"ד) במצוות האכילה בערב יום הכיפורים, בהביאו מעשה שמופיע במדרש אודות שוטר העיר ששלח את עבדו לקנות לו דגים. הלך העבד, ביקש בכל השוק ולא מצא מאומה לבד מדג אחד. הוא שילם עבורו זהוב אחד, כשלתפעה הופיע במקום חייט יהודי והוסיף על מחירו. העבד הוסיף מצידו עוד ועוד זהובים, אולם גם היהודי לא טמן ידו בצלחת והוסיף לעלות את המחיר, עד שהציע עבורו חמשה זהובים! סכום עתק כזה חשש לשלם העבד, והוא חזר לאדונו בבושת פנים. כששמע האדון שלח לקרוא לחייט ושאלו למלאכתו. השיב האישי: "חייט פשוט אנכי". "ומדוע קנית דג השווה זהוב אחד בחמשה זהובים? ולא זו בלבד, אלא שלקחת אותו מיד עבדי שאותו שלחתי לצורך קניית הדג?" השיב לו היהודי בשאלה, "ואיך לא אקנה הדג? אפילו עשרה זהובים הייתי משלם כדי שאוכל לאכול בערב היום הקדוש, שבו אנו בטוחים שהקב"ה יסלח לכל עוונותינו". "אם כן יפה עשית", הגיב שוטר העיר, פטרו והלך לשלום.

שואל רבינו יהונתן איבשיץ; מדוע מודגש במעשה זה המקצוע של החייט, וכי אילו היה סנדלר עני לא היה פוטר אותו? אלא, שאותו חייט היה צדיק, והקפיד שבבגדים שיצאו תחת ידו לא יהיה כל חשש שעטנז, ומאחר שאותיות "שעטנז" מרמזות על "שטן-עז", כדי להורות שאדם שנכשל בשעטנז, גם ביום הכיפורים השטן מקטרג עליו, מדגיש המדרש, שלאותו יהודי היתה שמחה גדולה ביום הכיפורים,

מפאת היותו מקפיד על

ענין זה, ובטוח היה

שיזכה לכפרת

עוונות שלימה בים

המייוחד הלוזה...

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מודה ועוזב - ירוחם

האדם יודע בבירור שבראש השנה הוא יצטרך לעמוד לפני מלכו של עולם ולתת דין וחשבון בפירוט, הוא חושב לתומו שאין אצלו מה לתקן או ליישר ובערותו נדמה לו כי כבר הוא מוכן וראוי להתייצב במשפט וצדקותו תצא לאור וכי מעשיו הטובים מרובים הם ומחפים על מעשיו הרעים. והוא אינו יודע את האמת הכאובה שעוונותיו מרובים וחטאיו הם עצומים, ואוי לו אם אכן כך הוא יגיע ליום הדין. אך כאמור יצר הגאוה מסמא את עיניו, ואינו נותן לו לעצור משגרת חייו ולערוך חשבון נפש וכך להודות על מעשיו הרעים.

וכמובן שהדרך הנכונה והראויה היא, שבחודש הזה יפשפש האדם במעשיו ויממש בהם. ואם אכן מצא נגעים בליבו וחסרונות במעשיו - תיכף יודה בהם ויתוודה עליהם לפני הקב"ה ויבקש עליהם מחילה וסליחה וישוב בתשובה שלמה ו"מודה ועוזב - ירוחם".

כל יהודי נקרא על שם "יהודה" מפני שיהודה הייתה דרכו בקודש לבחון את מעשיו ולהרגיש בחסרונותיו ותיכף להודות עליהם. וכמו ששיבח אותו יעקב אבינו ע"ה ואמר לו "יהודה אתה יודוך אחיך" (בראשית מט, ח) ומפרש התרגום - את אודיתא ולא בהיתתא, עד כאן. ידע יהודה להודות ברבים על טעותו במעשה תמר, ולא בוש לומר "צדקה ממני". וכמו שאומרת הגמרא (סוטה ז, ב) יהודה הודה ולא בוש, ומה היה בסופו? נחל חי העולם הבא.

וזה לשון בעל ה"מסילת ישרים" (בספרו פרק ב') הנה עניין הזהירות היא, שיהיה האדם נזהר במעשיו ובענייניו, כלומר מתבונן ומפקח על מעשיו ודרכיו הטובים הם אם לא, לבלתי עוזב נפשו לסכנת האבדון חס וחלילה. ולא ילך במהלך הרגלו כעיוור באפילה, עד כאן לשונו. וזוהי למעשה חובתו של כל יהודי להתבונן במעשיו ולפשפש בהם ולחקור אותם - והיה אם מצא בהם חסרון, תיכף יודה בו ויתחיל מיד בתיקון המעוות ולא ייתן למידת הגאוה להשתלט עליו, ומתוך כך לחשוב חלילה שהוא שלם ואין בו מתום. כי זוהי עצת היצר הרע שדרכו לסלק את המציאות המרה ולהסתיר מן האדם את פשעיו וחטאותיו. ובפרט בימים הללו, ימי חודש אלול בהם נקראת פרשת כי תצא, ימי הרחמים והסליחות, שבהם צריך האדם להתעורר מתרדמתו ולבדוק את מצבו הרוחני ולהכין עצמו בהכנה ראויה ליום הדין הקרב ובא. ויהי רצון שכולנו נהא ראויים לעמוד לפני הקב"ה ביום הדין ויכתבנו הבורא יתברך את כולנו - בספרן של צדיקים וחסידים לחיים טובים ולשלום, אמן ואמן.

חזק וברוך

נשמות הצדיקים מסייעות

תמיד ידענו שחודש אלול, חודש הרחמים והסליחות, מסוגל לתשובה ולקרבת השי"ת, בבחינה שחז"ל דרשו על מאמר הפסוק "אני לדודי ודודי לי". ויותר מכך, מובא בספר 'הזכות' של בעל חידושי הרי"ם מגור זצ"ל, שבחודש אלול נשמות הצדיקים של דור המדבר, באים לעזור לכל יהודי לחזור בתשובה ולהתקרב אל בוראו.

הרבי מגור זצ"ל מספר את המעשה שמובא בספר שבחי האר"י, שפעם אחת ישב האר"י ז"ל בביתו ותלמידיו ישבו לפניו, ונכנס מורנו רבי שמואל אוזידא שחיבר ספר 'מדרש שמואל' על פרקי אבות לדבר עם הרב אודות עסק אחד, והוא עדיין בחור רך בשנים. וכראות הרב ז"ל שנכנס, קם מלפניו מלוא קומתו ואמר לו ברוך הבא, לקחו בידו והושיבו לימינו ודיבר עמו כל צרכו, ואחר כך יצא כבוד מורנו הרב רבי שמואל מלפניו.

וכבוד מורנו הרב רבי חיים ויטאל זצ"ל להיותו חקרן גדול מאד אמר להרב (האר"י הק'): לא אוכל להתאפק מלשאול למעלת כבוד תורתו למה קמת מלפני הבחור מלוא קומתך ואמרת לו ברוך הבא, מה שלא נהגת כן מקודם?".

אמר לו: "חי"ך, לא מלפני זה הבחור קמתי, ולא לזה הבחור אמרתי ברוך הבא, אלא לרבי פנחס בן יאיר כבדתי, שנכנס עמו מעל ראשו. שנשמתו נתלבשה בזה הבחור היום, מפני שעשה היום איזה מצוה שנהג רבי פנחס בן יאיר לקיימה, ועל כן נתעברה היום בו נשמתו להחזיק ולעזור במצוות כאלו. וזהו הסוד: הבא לטהר מסייעין לו מן שמיא (יומא לח, ב), כי תיכף כשעולה במחשבת האדם לעשות איזה מצוה גדולה, תיכף באה נשמה של צדיק אחד מאותו העולם שנהג בזמנו לרדוף אחר אותו המצווה ומתעבר בו, ובזה כוח ביד האדם לקיימה כהלכתה. ולולא זאת, יצר הרע של אדם היה מתגבר על האדם, והיה מפתהו שלא לקיימה".

כששמע מורנו הרב רבי חיים דברי הרב, קם ורדף אחר רבי שמואל לשאלו, ואמר לו: "חי"ך רבי שמואל שתאמר לי מה מצוה באה לידך, שכך וכך אמר לי הרב".

אמר לו רבי שמואל: "חי"ך, המצווה שקיימתי היום היתה, שהיום באשמורת הבוקר קמתי והלכתי לבית הכנסת להתפלל, ובלכתי בדרך עברתי על בית אחד ושמעתי קול בכיה גדולה מבפנים ואמרתי: אסורה נא ואראה על מה הם בוכים. וראיתי אותם כולם ערומים, שבאו גונבי לילה וגנבו כל אשר להם, וגם מלבושיהם הפשיטו מעליהם. מיד נכמרו רחמי עליהם ופשטתי את מלבושי העליון מעלי והלבשתי לבעל הבית, ואחר חזרתי לביתי ולבשתי בגדי שבת, ראה בעיניך שאני לובש בגדי שבת".

מיד נשקו רבי חיים על פיו וחזר לרבו וסיפר לו המעשה. אמר לו האר"י ז"ל:

"ודאי כך היה, ובעבור זאת המצווה זכה שנתלבשה בו היום נשמת רבי פנחס בן יאיר. שרבי פנחס בן יאיר תמיד נהג לילך לפדיון שבויים (חולין ז ע"א) ולגמול חסד עם האומללים ונדכאים".

ומסיים שם החידושי הרי"ם: "ולואת נראה שבכל דבר מצוה מגיעים נשמות מעולם העליון שעסקו בחייהם באותה מצוה, לעזור לאדם. כגון שאדם עושה חסד כראוי, מתחבר עמו אברהם אבינו עליו השלום. וכן בג' תפילות שמתפלל האדם בכל יום, שתיקנום האבות הק', מגיעים הם לעזור לאדם...".

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

שלח עוזא את ידו ותפש בארון כבר נפל הארון לארץ. מה עשה הקב"ה באותה שעה. מיד המית את עוזא ונתלשה ידו מן הארון, והוכר הדבר שהארון הוא תלוי באויר בין הארץ ובין השמים ואינו עולה למעלה לשמים ואינו יורד למטה לארץ.

ברוך המקום ברוך הוא, שאין לפניו משוא פנים. שכשם שתפש אחיתופל את ההלכה בגרונו ולא אמר אותה לרבים, לפיכך נחנק בגרונו ומת בחניקה שהיא אחת מן ארבע מיתות שנמסרו לבית דין, שנאמר "ואחיתופל ראה כי לא נעשתה עצתו ויחבוש את החמור ויקם וילך אל ביתו ואל עירו ויצו אל ביתו ויחנק" (שמואל ב, יז). ומהו הדבר שהיה מצוה אל ביתו? ציוה להם; אל תהיו במחלוקת לעולם. ואמר להם אל תמרדו במלכות בית דוד לעולם. כיון ששמע דוד הדברים הללו, מיד היה דוד בא לפני השכינה ושחה מלא קומתו ארצה ואמר; אבי שבשמים, יהא שמך הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים ותהא לך קורת רוח מן ישראל עבדיך בכל מקומות מושבותם שגדלתנו וקדשתנו וקלסתנו ורוממתנו וקשרת לנו כתר בתורה מסוף העולם ועד סופו, שנאמר (שם ז) "על כן גדלת ה' אלהים כי אין כמוך ואין אלהים זולתך ככל אשר שמענו באזנינו" וגו', אבל המעשים שאנו עושים אינם הגונים לפניך אלו מעשה דואג האדומי ומעשה אחיתופל הגילוני.

ולא זה בלבד, אלא אמרו כל מי שיש בו גסות רוח הוא נעקר מן העולם. וכן אנשי דור המבול גסות הרוח היתה בהם ובה נעקרו מן העולם, שנאמר "ויאמרו לאל סור ממנו ודעת דרכיך לא חפצנו מה שדי כי נעבדנו ומה נועיל

כי נפגע בו" (איוב כ"א).

ומה היו עושין? היו פושטים את בגדיהן ומניחין אותן על גבי הארץ והיו מהלכין ערומים בשוק, שנאמר (שם כ"ד) "ערום הלכו מבלי לבוש" וגו'. ומהו עונשן בעוה"ז? הקב"ה הציף אותן על פני המים כמו זיקים, שנאמר (שם) "קל הוא על פני המים" וגו'. ואומר (שם י"ט) "גורו לכם מפני חרב כי חמה עונות חרב למען תדעו שדון", אל תקרי שדון אלא שדין, שיש דין למעלה.

וכן אנשי מגדול גסות רוח היתה בהם ובה נעקרו מן העולם, שנאמר (בראשית י"א) "ויהי כל הארץ שפה אחת ודב"ה ויאמרו הבה נבנה לנו עיר וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני כל הארץ" וגו'.

בא וראה בחד הגדול שעשה הקב"ה עמהם - בה מרדו בו.

משל לאדם שהוא גולה מן מדינה למדינה כיון שהוא רואה את חברו שהוא מדבר עמו בלשונו נתקררה דעתו עליו, והם מרדו בה שנאמר "ויאמרו איש אל רעהו הבה נלכנה לבנים וגו' ויאמרו הבה נבנה לנו עיר" וגו'. כנגד שהם אמרו לשון הבה, הקב"ה אמר ג"כ לשון הבה עליהן, שנאמר "הבה נרדה" וגו'.

מיד ירד הקב"ה משמי השמים העליונים ובלבל את לשונם והפיצם בד' רוחות העולם, שנאמר "ויירד ה' לראות את העיר ואת המגדל וגו' ויפץ ה' אותם משם וגו' על כן קרא שמה בבל כי שם בבל ה' שפת כל הארץ" וגו'.

כיוצא בדבר אתה אומר, אחיתופל הגילוני היה חכם והיה בעל תורה ובשביל גסות הרוח שהיה בו נעקר מן העוה"ז ומן העוה"ב, ועליו הוא אומר (ישעיה ג) "אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו".

תחילת מעשיו הרעים של אחיתופל מה הן, כשנתקבצו כל ישראל עם דוד לבעלי יהודה להעלות את ארון ה' מבית אבינדב אשר בגבעה ונשתכחה מהם ההלכה, מיד אמרו כולם כמו שלא היה בא ארון ה' משדה פלשתים אלא בעגלה - אף בעגלה יבא לבית דוד מלך ישראל. והקב"ה נשבע בשמו הגדול, ביום שנשא עמרם את יוכבד דודתו לו לאשה לשם שמים, שינטל הארון והתורה עמו ותנתן בזרוע של זרע עמרם, שנאמר (במדבר ז) "ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו". מיד נטלו את הארון והרכיבוהו על העגלה, ומיד היה הארון תלוי באויר בין השמים ובין הארץ ואינו עולה לא למעלה לשמים ולא יורד למטה לארץ.

עוזא היה עומד שם. מיד שלח עוזא את ידו ותפש בארון. באותה שעה אמרו פושעי ישראל, אלמלא לא

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בזמנו של כ"ק רבי חיים פינטו (הקטן) זיע"א חי במרוקו אחד מרבני מרוקו הדגולים, הגאון רבי פנחס אביצור זצ"ל. לרבי פנחס זה היה פעם דין ודברים עם גוי פלוני מוכר דגים אשר ביזה אותו. רבי פנחס הביט על הגוי ואמר לו: על מה שביזת אותי לא אכפת לי, אבל על מה שביזת את התורה שלנו אינני יכול למחול לך. ואז, ברגע בו הסתובב רבי פנחס, אותו גוי נפל על הרצפה לא רוח חיים.

מעשה זה גרם לקידוש השם גדול בכל רחבי אסוירא, שכן הכל ראו את גודל קדושתו של הגאון רבי פנחס. באשר כולם חשבו שהוא יהודי פשוט ביותר, שכן היה חי תמיד בהצנע לכת, ורק אחר כך התפרסמה קדושתו. ועל כך נאמר ועצת ה' היא תקום. [מפי הגאון רבי דוד רפאל בנון שליט"א]

שיחשבו שאני עשיר

ועוד סיפר הגאון רבי דוד רפאל בנון שליט"א על הגאון רבי פנחס זצ"ל הנ"ל: רבי פנחס, קודם שהתפרסם היה עני מרוד וביתו ריקם מכל. בכל יום שיש היה הולך לפרדסי הפקר ומשם מלקט פרחים, אותם היה אוגד כזר פרחים ועובר במלאח (בגיטו) ברחוב היהודים.

לשאלת אשתו: מדוע אתה מסתובב עם פרחים אלו, היה משיב: אני עני, ואנשים כאן לא נזהרים לדעת מה חסר לי, וח"ו עלולה להיות עליהם הקפדה בשמים. משום כן אני מסתובב עם פרחים אלו כדי שהכל יחשבו שאני עשיר, כי אני אפילו קונה פרחים לשבת. ואם יש לי פרחים לשבת ק"ו שיש לי מה לאכול בבית, וכך לא תהא כל הקפדה על האנשים.

מכאן רואים, עד כמה היה הגאון רבי פנחס עני ונחבא אל הכלים, עד שלא רצה שהעולם ידע שהוא עני ואביון, והוא אינו צריך לבריות. ואילו מצד שני אולי תהא הקפדה על האנשים מדוע לא דאגו לו, שהרי כל שעות היום הוא לומד בבית המדרש. לכן הסתובב עם זר פרחים, כי העדיף לקיים בעצמו "עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות", כי בטחונו היה בהש"ת ולא בבשר ודם.

שהרי אם היה לו כוח להרוג את הגוי (כמסופר בסיפור הקודם), ק"ו שיכל להתפרנס לבד. אבל היה בבחינת רבי חנינא בן דוסא עליו אמרו חז"ל כי די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת. הוא נטמן בבית העלמין במוגאדור, ועל קברו נבנה אוהל. זכותו תגן עלינו אכ"ר.